

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р ОГНЯНА КИРИЛОВА СТОИЧКОВА

професионално направление 3.8 Икономика

e-mail: ostoichkova@vuzf.bg

GSM:0888 232356

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

в област на висше образование **3. Социални, стопански и правни науки**

професионално направление **3.8. Икономика**

докторска програма „**Финанси, застраховане и осигуряване**“

Автор: Олеся Беспарточна

Тема: „Усъвършенстване на организационно-финансовия механизъм за икономическа диагностика на селскостопанските предприятия в Урайна»

„Совершенствования организационно-финансового механизма экономической диагностики сельскохозяйственных предприятий Украины“

Научен ръководител: проф. д-р Игор Геннадиевич Бритченко

1. Общо описание на представените материали

Със заповед №80 от 24.03.2021г. на ректора на Висшето училище по застраховане и финанси доц. д-р Григорий Вазов съм определена за член на научното жури за провеждане на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Усъвършенстване на организационно-финансовия механизъм за икономическа диагностика на селскостопанските предприятия в Урайна“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.

Автор на дисертационния труд е Олеся Беспарточна – докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Финанси“ с научен ръководител проф. д-р Игор Бритченко.

Предадените от Центъра за научни изследвания и докторантско обучение във ВУЗФ материали включват документи по представен опис:

1. Заповед №80/24.03.2021 г. за определяне на научно жури за защита на дисертационния труд.
2. Дисертационен труд;
3. Автореферат;
4. Автобиография;
5. Списък и копия на публикациите по темата на дисертационния труд;
6. Справка за научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд;
7. Справка за изпълнение на минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3. 8. Икономика.

От формална гледна точка докторантката е представила пълен комплект на необходимите за оценяване на резултатите от направеното дисертационно изследване документи.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Докторантката Олеся Беспарточна работи като асистент в Харковския авиационен институт към катедра „Икономика и маркетинг“. Преди това Беспарточна има опит на оперативен диспечер и лаборант в химическа лаборатория в завод за стомана в гр. Кременчуг, Украйна.

Олеся Беспарточна има висше образование – инженер по геодезия и картография – бакалавърска степен. Магистърската степен е по финанси и кредит, получена от Университета по икономика и право в гр.Полтава.

Олеся Беспарточна е зачислена като докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Финанси“ на ВУЗФ през 2019 г. и след изпълнение на индивидуалния си учебен план е отчислена с право на защита.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Избраният проблем за изследване в дисертацията е актуален както в теоретичен, така и в практико-приложен план. Дисертантката е построила изследването си върху добре оформена структура, състояща се от три части: теоретична, аналитична и практико-приложна. Оформени са увод, заключение и използвана литература. В края на всяка глава са изведени основните резултати от направеното изследване във всяка част.

Главната цел на дисертацията е формулирана от докторантката ясно и точно – да се направи теоретико-методическа обосновка на процеса на усъвършенстване на организационно-финансовия механизъм за икономическа диагностика на селскостопанските предприятия в Украйна и да се разработят практически препоръки за повишаване на ефективността от тяхната стопанска дейност.

За разрешаване на тази цел са поставени девет конкретни задачи. Те са последователно изяснени в дисертацията и дават възможност за изчерпателно изследване и анализиране на поставената тема.

Ясни и конкретни са:

- Обектът на изследването – стопанската дейност на селскостопанските предприятия в Украйна.
- Предметът на изследване – усъвършенстване на теоретико-методическите и приложни основи за икономическа диагностика на селскостопанските предприятия в Украйна.

4. Познаване на проблема

Безспорно е дълбокото познаване на изследвания проблем от страна на докторантката, което се потвърждава от цялостното изследване в предложението за защита дисертационен труд.

5. Методика на изследването

Изводът, който се налага от използваните методи в направеното изследване е, че те са позволили да се постигне задълбочено изясняване на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, поставени за разрешаване в дисертацията. Активно са използвани количествените методи на статистически анализ – корелационният, анализ-синтез, методът на групировките, методът на анкетирането и моделирането.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от 229 страници, в края са приложени таблици с данни по отделни показатели, анализирани в дисертацията, проведената анкета и други документи, които допълват анализа в труда.

В структурно отношение дисертационният труд съдържа увод, три глави заключение и библиографска справка, която съдържа 248 литературни източника,

Избраната структура е удачна и дава възможност подробно да се развие поставената тема и основната научна цел на изследването.

Първа глава има уводен характер и в нея се развива теоретичната и концептуална рамка на икономическата диагностика, нейната роля за ефективно стопанска дейност и методологическите аспекти на икономическата диагностика. Тук авторката показва познаването на изказаните в научната литература становища, подрежда ги, прави критичен преглед и надлежно ги цитира.

Най-силен резултат от изследването в тази част на дисертацията е предложената от докторантката схема, очертаваща пет последователни етапа в икономическата диагностика за определяне на ефективността от дейността на селскостопанските предприятия.

Във втората глава Олеся Беспарточна се фокусира върху оценката на ефективността при диагностиката на селскостопанските предприятия в Украйна. Последователно са разгледани - информационното осигуряване на икономическата диагностика, на тази база е направена оценка на състоянието на икономическата диагностика в селското стопанство на Украйна и е направена оценка на резултатите от

икономическата диагностика в селскостопанските предприятия на страната. В тази част докторантката демонстрира познаването и прилагането на количествените методи на анализ на икономическата диагностика в изборния от нея отрасъл на икономиката.

Третата глава е посветена усъвършенстването на финансовия механизъм за икономическа диагностика на селскостопанските предприятия в Украйна на базата на формирането на ефективна информационна база, която позволява да се направят оценки и прогнози за развитието на селскостопанските предприятия.

В цялата дисертация авторката привежда данни, обработени по отделни показатели в таблици, с прилагане на статистическите количествени методи на изследване, които служат като подплата на оценките, които прави по отделните страни на усъвършенстване на диагностиката на селскостопанските предприятия в Украйна. Данните са цитирани надлежно, те са подбрани от авторката от официални източници, които очевидно тя добре познава и умело използва.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

След запознаване с дисертационния труд могат да се открият следните достойнства, които имат характер на приноси:

1. Приноси с теоретичен характер:

А – оригинална методика за финансова диагностика на ефективността в работата на селскостопанските предприятия;

Б – механизъм за информационно осигуряване на финансовата диагностика при вземането на управленски решения в дейността на селскостопанските предприятия в Украйна.

2. Приноси с приложен характер:

А – предложена е комплексна програма, която позволява да се определят на практика качествените и количествени показатели за ефективност с отчитане на външната среда (в т.ч. международни и макроикономическа конюнктура) и останалите пазарни фактори върху дейността на селскостопанските предприятия;

Б - обоснована е методика на базата на икономика-математическото моделиране и изчисляване на коефициент за изменение на стойността на елементите на ресурсния потенциал на селскостопанските предприятия за развиване на перспективни и икономически ефективни (печеливши) селскостопански предприятия.

В - развити са елементите на финансова диагностика отнасяща е до иновационното осигуряване на ресурсния потенциал на селскостопанските предприятия с цел увеличаване на производството и реализацията на продукцията, т.е. за сметка на обновяване на технологичната база и внедряването на съвременните технологии, водещи до увеличаване на финансовия резултат от дейността.

Посочените приноси са интересни и полезни, както за усъвършенстване на методиката при диагностиката на ефективността от в националното селско стопанство на Украйна, така и за България.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

От приложената справка за изпълнение от докторантката на минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионалното направление 3.8. Икономика е видно, че те са изпълнени изцяло.

10. Лично участие на докторанта

Имам пълни основания да вярвам, че Олеся Беспарточна самостоятелно е разработила своя труд. Всички позовавания на произведения и автори са коректно цитирани. Не е открито плагиатство в оценявания дисертационен труд.

11. Автореферат

Авторефератът отразява основните резултати, постигнати в дисертационния труд. Той представя адекватно и в синтезиран вид съдържанието на дисертационния труд и приносите на докторантката.

12. Критични забележки и препоръки

Препоръчвам на докторантката да се запознае с публикациите и на български автори, които имат забележителни публикации в областта на финансовия анализ на процесите в селското стопанство и които биха обогатили нейните представи за развитието на българската наука по аграрна икономика. Те са научни изследователи от Института по аграрна икономика и катедрите по аграрна икономика в УНСС, ИУ-Варна, АУ –Пловдив и др.

13. Лични впечатления

Впечатленията ми за Олеся Беспарточна са, че е ангажиран и отговорен към задълженията си докторант. Тя поддържаше постоянен контакт с научния ръководител и изпълняваше в срок задачите по индивидуалния си план.

14. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръчвам на докторантката да популяризира своето изследване и да подготви учебник за студентите по Финансов анализ на селскостопанските предприятия, който да им даде познания за ролята финансовата диагностика като механизъм за оценка на ефективността от дейността на селскостопанските предприятия.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че Олеся Беспарточна притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3.8. Икономика, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Олеся Беспарточна в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3.8. Икономика; докторска програма “Финанси, застраховане и осигуряване”.

29.04.2021г.

Автор на становището:
(проф.д-р Огняна Стоичкова)